

PANUN pakinoita

HYVIÄ HETKIA. Olen kotimatalla. Länsituuli pyyhki ohimoihani. Se puhaltaa suoraan yli aavan lahden, kotirannalta päin. Kaupungin kiireet ovat takana-päin. Ei niin, että kaupungin ja kaupunkilaisten kiire minua liikuttaisi tai minuun vaikuttaisi, mutta minulla on omia kiireitä, joiden sanelemaan tahtiin on mukauduttava. Lakeus levittäytyy edessäni, sivuillani. Heinäkin on nyt kuivunut, useimmin paikoin se on ladossa ja »ruista leikataan». Kotona odottavat uudet tehtävät, mutta pyörän selässä olen hetken vapaa, saan pitää hyvän hetken.

On asiaa kirkolle, montakin asiaa. Isäntä on pellolla, mutta tulee sieltä aikanaan, vaikka en hoputa. Istutaan kamarissa kahvilla ja tupakkalla, pirtissä illassella. Niin se ilta vilahtaa. On puhuttavaa paljonlaisesta. Isäntä ei valita. Onhan ollut kyllä kumma kesä, mutta nyt on ollut poutaa jo kauan. Heinät saatiin joltisestikin kuiviksi ja nyt on kauraa jo tehty ja saadaan alkusyksyyn selväksi. Sitten on vielä parikymmentä hehtaaria rantaniittyä, joka on ollut veden al-

la, mutta nyt sinne kohta päästään ja kyllä siellä jo koneella. Ahavoituneilla jämerillä kasvoilla viiptyy hymy. Minusta ihan tuntuu, että Isännällä on hyvä hetki, sellainen ohimenevä, johon ei voi tarttua.

Pistäydyn Kirjailijan vinttikamarissa. Iltatuuli käy ikkunasta sisään. Kirjoituskoneen naputus pysähtyy. Mies syyttää saimaan. Puhutaan hetki siitä käsikirjoituksesta, joka vuosia on ollut piilossa, mutta nyt koko kesän käsiillä. Siitä se muokkautuu — »nohtamisesta» on ollut vain hyötyä. Pitäisi olla omaa aikaa, mutta hyvä näin, kun joskus on. Eihän tämä mitään halonhakausta, jonka ottaa ja alkaa milloin ja miten, mutta kuitenkin. Jätä sitten se vene minulle, niin pääsen kalalle! Jo vain, esitän lyhyesti asiani ja lähdän jätän. Taisi olla sielläkin hyvä hetki, sellainen avistamatta tuleva.

Hämärä jo laskeutuu kun ehdin kolmanteen paikkaan. Ei ole mikään kanslia-aikakaan enää, mutta ovi on auki, kun tiedetään odottaa. Kirkkoherran kasvoilla on maamiehen rusketus. Hän on eräs niistä harvoista hengenmie-

histä, jotka vielä viljelevät sekä hengen sarkaa että peltosarkaa. Asiat asioina, sitten vapaata seurustelua. Illan rauha on laskeutunut vanhan pappilan ylle. Kuinkahan vanhan? Mahdettiin rakentaa satakunta vuotta sitten, tämä, mutta tällä paikalla lie ollut jo 1700-luvulla. Ei vain löydy papereita, liekö Tukholman valtionarkistossa. Kauaspa jouduttiin ajassa. Kuopus, kiharpää, tepastaa siihen. Hiljainen hetki. Heinät on saatu, mutta viljaa on vielä pellolla. Säätiötoitus on tärkeä eikä se nyt pahaakaan lupaa. »... pohjoisessa paikottain sateita, lounaaseen kääntyvää kiihtyvää tuulta, lämpötila ennallaan...» Kesä on sentään ollut jollain tavalla lämmin. Hyvä hetki. Taivas on tähdessä ja tuulee...

— — —
En tiedä, ehkäpä minä kuvitelen! Mistä minä ihmisten hyvät hetket — oman mieleni heijastumaa! Mutta ehkä kuitenkin — onhan hyväiäkin hetkiä, täytyyhän ihmisen joskus olla tyytyväinen.

Tyytyväinen!

Istun elävän tulen äärellä, sytytän saunaa. Antaa ajatusten mennä. Oikeastaan tyytyväisyyden tunteella ja hyvällä hetkellä ei tarvitse välttämättä olla

tekemistä keskenään. Ei jokainen tyytyväistä mieltä suova hetki ole hyvä hetki eikä kaikki hyväoloon tunne hyvää hetkeä. Hyvä hetki on enemmän henkinen kuin aineellinen tila. Onni! Mutta mikä on onni? Kun seläistä joskus luulee tuntevansa, vaikka olisi varmakin tunteestaan, niin se on poissa siinä siunatussa tuokiassa kun se ajatukseksi kerkiää. Sitä tuskin tavoittaa millään — paperille esimerkiksi. Vähän samalla tavoin on hyvän hetken, mutta kuitenkin oikein hyviä hetkiä voi muistella vuosien kuluttua.

Voi muistaa hetki lapsuudesta. Päivä paistaa korkeista ikkunoista, paistaa korkealta. Pölyhiukkaset leikkivät auringonsädekiiloissa, kimmeltävät kuin hopeahiukkaset. On aivan hiljaista, on ollut jo kauan. Poika istuu lattialla hajareisin Palikat ovat hänen edessään. Niistä syntyy taloja ja muureja ja portteja, hiljaa, melutia. Yleensäkin ei kuulu mitään ääntä. Vuosiaikin myöhemmin on pojalla sellainen tunne, ettei hän tuolloin kaivannut mitään.

Nuori mies istuu kesäaamuna saunanportaalla, on saanut vapaapäivän, vaihtanut toimittamisen iltaan. Hänellä on olevinaan jonkinlainen merkkipäivä, josta

ei juuri kukaan tiedä ja siksi se onkin niin kullannarvoinen. Mutta arvokkain on tuo hetki. Ei ole aamu eikä päivä, on eräs hetki vain. Meri päilyy tyvenenä, niin hiljaisena, että siinä äsken näki peilikuvansa pienimpiä piirteitä myöten, kuin parhaasta hiotustalasta. Lepänoksat eivät liikkahdakaan paitsi milloin lintu, joka siinä äsken visersi, hypähtää toiselle oksalle. On jo myöhäksessä, mutta joku visertäjä vielä viiptyy pesäpaikkansa lähetyvillä. Kaste kimaltelee hämähäkinseiteissä, jotka yön aikana ovat syntyneet punareunaisen, valkokylkisen veneen ja sen kiinnitysnaarun välille. Aurinko paistaa. Se on kuin hyväily alastomalle iholle, mutta merkillisintä on, että se samalla tuntuu hyväilevän sisäisesti. Sydämessä, niinhän sanotaan, hykertää mukavasti, soi kuin hiljainen nauru. Hyvä hetki oli juuri sitä.

Pienessä huoneessa pääkaupungin kivimuurien keskellä loikoili nuorukainen mitään tekevämmän näköisenä ja katseli kattoon. Tosiasiassa hän ei katsonut mihinkään, mutta hänellä oli niin hyvä olo, että oli täytynyt heittäytyä, täytymällä täytynyt. Odottiko hän? Kyllä, tavallaan, puhelinsoittoa. Ja kuitenkin hän oikeastaan toivoi, ettei edes se

odotettu heti tulisi, koska tuo hetki, tuo kuin taioitu, silloin häviäisi. Lauantai oli rauennut ehtooksi. Kaikki hälinä sivukaudulta ja pihalta oli hetkeksi lakannut.

Kaikki syntyy hetkistä. Tämä on oikeastaan saunanlämmitys-hetki, mutta nyt se palaa. Silti viivähdän, taas kerran, muistaen vanhan ystävän sanaa, ettei niin kiire saa ollakaan, ettei olisi aikaa seurata saunanpesän syyttämistä ja sitten taas hiilloksen hiipumista. Siis istun ja muistan, että aamulla oli hyvä hetki, joka alkoi jo anivarhaisesta haavatumisesta, kävelystä auringon nousun puoleiselle törmälle, veden värin ihmettelystä ja jatkui koko aamupäivän haikeana, mutta kuitenkin niin hyvänä. Haikeuden toi myöhästyneen kesän saapuminen ja tieto siitä, että menee yhdeksän kuukautta, ennenkuin juuri tällaisia hetkiä tulee. Ilon aiheutti kiitollisuus siitä, että lämmin joskuskaan tuli, että tällaisia hetkiä on joitakin ollu. Jäähyväiset kesälle — no, ei kirjoiteta niitä vielä. Tunnustetaan itse kukin rehdisti kuinka suunnattoman riippuvaisia me olemme siitä, että joskuskaan on hiljaisia lämpimiä hetkiä.